

Nr 262.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till kontrollstyrelsen; given Stockholms slott den 24 april 1942.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 24 april 1942.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför:

Under rubriken Kontrollstyrelsen äro i riksstaten för innevarande budgetår uppförda fyra förslagsanslag, nämligen ett till avlöningar å 461,000 kronor, ett till omkostnader å 85,800 kronor, ett till kontroll å tillverkningsavgifter å 325,000 kronor samt ett till granskning av systembolagens ekonomiska förvaltning å 78,000 kronor.

I skrivelser den 30 augusti och den 11 november 1941 gjorde kontrollstyrelsen framställning angående medelsbehovet under förenämnda anslag för budgetåret 1942/43.

I statsverkspropositionen hänvisades till ett på besparingsberedningens föranstaltande utarbetat förslag till besparings- och rationaliseringsåtgärder

inom rusdrycksförsäljningens område, som, därest det genomfördes, skulle påkalla omorganisation av kontrollstyrelsen. Vidare erinrades, att Kungl. Maj:t den 19 september 1941 bemyndigat chefen för finansdepartementet att tillkalla sakkunniga med uppdrag att verkställa utredning och avgiva förslag rörande ändrad organisation av kontrollstyrelsen. Med hänsyn till de ifrågavarande utredningarna upptogos förenämnda anslag i riksstatsförslaget med endast beräknade belopp. I enlighet med kontrollstyrelsens anslags-äskanden beräknades därvid till avlöningar 438,000 kronor, till omkostnader 79,800 kronor, till kontroll å tillverkningsavgifter 338,500 kronor samt till granskning av systembolagens ekonomiska förvaltning 78,000 kronor.

I skrivelse den 17 april 1942 har kontrollstyrelsen framlagt förnyade beräkningar rörande avlöningsanslaget, enligt vilka anslaget borde upptagas till 447,000 kronor.

Besparingsberedningens förslag beträffande rusdrycksförsäljningen avser i stort sett dels en koncentration till ett företag av utminuterungen, som för närvarande är fördelad på 41 systembolag, dels ock en sammanslagning till ett bolag av de fem allmänna restaurangbolag som nu ägas av systembolagen. Efter remiss ha yttranden över förslaget avgivits av ett antal myndigheter och sammanslutningar. Den verkställda utredningen har pekat på vissa avsevärda brister i den nuvarande organisationen av detaljhandeln med rusdrycker. Frågan huruvida och på vad sätt en omorganisation av detaljhandeln bör genomföras kräver emellertid ingående överväganden med beaktande av icke blott ekonomiska utan även sociala och särskilt nykterhetspolitiska synpunkter. Förslag i ämnet hinner icke framläggas för den nu pågående riksdagen.

Den framtida organisationen av kontrollstyrelsen är i väsentlig grad beroende av frågan om rusdrycksförsäljningens ordnande. Särskilda sakkunniga ha numera tillkallats för att verkställa utredning och avgiva förslag rörande de ändringar av kontrollstyrelsens organisation som påkallas vid en omläggning av formerna för rusdrycksförsäljningen. De sakkunniga ha även att utarbeta förslag till organisation av kontrollstyrelsen under förutsättning att en sådan omläggning icke kommer till stånd. Utredningen är ännu ej avslutad.

Oavsett pågående utredningar och det resultat vartill dessa kunna leda, kunde skäl föreligga att nu taga styrelsens organisation under omprövning. Väsentliga förskjutningar i arbetsuppgifterna ha nämligen under senare år inträtt närmast till följd av tillkomsten av nya beskattningsformer. Det ökade behovet av skattekontroll kan motivera en utbyggnad av denna del av kontrollverksamheten. Med tanke på den ovisshet som råder om utvecklingen på skatteområdet bör dock försiktighet därvid iakttagas.

Med hänsyn till vad jag här anfört torde förslag om äskande av anslag till kontrollstyrelsen för nästa budgetår få framläggas med utgångspunkt i huvudsak från en oförändrad organisation, dock med en marginal i medelsanvisningen för ökade utgifter och med den personalförstärkning som betingas av styrelsens utvidgade skattekontrollarbete.

Kontrollstyrelsens avlöningsanslag.

Kungl. Maj:t har den 28 juni 1941 fastställt personalförteckning för kontrollstyrelsen (statsliggaren sid. 356). Samtidigt har Kungl. Maj:t fastställt följande avlöningsstat för kontrollstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42.

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	169,500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	57,500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	182,500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	51,500
	Summa kronor	461,000.

I sina skrivelser den 30 augusti och den 11 november 1941 samt den 17 april 1942 har *kontrollstyrelsen* framlagt beräkningar angående medelsbehovet under förevarande anslag. Styrelsen har erinrat, att den utvidgning av arbetsuppgifterna inom styrelsens andra byrå, som föranletts av under senare tid tillkomna beskattningsföreskrifter m. m., nödvändiggjort inrättande av en tillfällig befattning för handläggande av vissa göromål, som eljest ankomme på byråchefen å berörda byrå, samt att Kungl. Maj:t den 20 mars 1942 meddelat förordnande å nämnda tillfälliga befattning för tiden 1 april—30 juni 1942 med rätt för vederbörande att uppbära vikariatslön såsom vid förordnande å byråchefstjänst i lönegraden A 30, att utgå av icke-ordinarieposten i avlöningsstaten. Enär någon minskning i de arbetsuppgifter, som föranlett den sålunda vidtagna personalförstärkningen, icke kunde förväntas under nästa budgetår, har styrelsen hemställt, att förstärkningen måtte få bibehållas.

I anledning av det ökade skattekontrollarbetet inom styrelsens andra byrå inrättades, enligt vad styrelsen jämväl erinrat, från och med den 20 maj 1941 en tillfällig arvodesbefattning såsom sekreterare hos styrelsen. Arvodet till befattningens innehavare bestämdes för budgetåret 1941/42 till 11,200 kronor. Å befattningen skulle tillämpas föreskrifterna i 10—15 §§ och 20 § 1 mom. första stycket civila icke-ordinariereglementet, varvid skulle så anses, som om befattningens innehavare tillhörde lönegraden Eo 24 löneklassen 24. Kontrollstyrelsen har nu anført, att även efter förenämnda uppdelning av byråchefstjänsten å andra byrån föreläge behov av en tjänsteman, som kunde biträda byråchefen med vissa av de mera krävande beskattningsgöromålen, huvudsakligen avseende varuskatten, ävensom med ledning och övervakande av inom ämbetsverket samt vid dess lokalförvaltning anställd personal, som toges i anspråk för styrelsens arbete med nämnda skatt. Styrelsen har därför hemställt, att nyssnämnde såsom sekreterare tillfälligt anställde befattningshavare måtte erhålla en fastare ställning såsom extra ordinarie tjänsteman i

lönegraden Eo 24 med placering i den löneklass, efter vilken hans nuvarande arvode blivit bestämt, eller 24 löneklassen. Härigenom bleve styrelsen under förutsättning av Kungl. Maj:ts tillstånd i tillfälle att återbesätta en efter sekreteraren ledigblivande överkontrollörstjänst, som för närvarande upprätthölles av vikarie med vikariatsersättning, en anordning som i längden vore mindre tillfredsställande. Enligt styrelsens förslag skulle innehavaren av den föreslagna extra ordinarie befattningen benämnas förste byråinspektör.

Vad angår medelsbehovet för nästa budgetår å de olika posterna i avlöningsstaten, har styrelsen beräknat anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän under förutsättning att, såsom för närvarande vore fallet, byråchefsbefattningen på styrelsens första byrå alltjämt komme att uppehållas medelst förordnande av en förste byråinspektör samt att den sistnämndes befattning komme ått liksom nu bestridas av en systembolagsrevisor mot en ersättning av 10,400 kronor. Härigenom beräknades uppkomma en besparing å anslagsposten med 901 kronor i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår. Enär innehavaren av den å övergångsstat uppförda laboratorsbefattningen hos styrelsen numera förordnats till extra ordinarie laborator hos statens institut för folkhälsan, beräknades belastningen å förevarande anslagspost komma att minskas med ytterligare 9,506 kronor. Till följd av löneklassuppflyttning har styrelsen räknat med en ökning i belastningen med 123 kronor. Posten till avlöningar till ordinarie tjänstemän skulle alltså utgöra $(169,500 - 901 - 9,506 + 123 =)$ i runt tal 159,200 kronor.

Till följd av industrisockerskattens avveckling vore det enligt styrelsens mening icke längre erforderligt att såsom för innevarande budgetår beräkna medel för arvode åt en befattningshavare i förste byråinspektörs tjänsteställning med uppgift att utöva kontroll över ifrågavarande skatt. Härigenom kunde anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, minskas med 6,500 kronor. Ett bifall till styrelsens i det föregående gjorda hemställan om förändring av en tillfällig sekreterarbefattning å styrelsens andra byrå till en extra ordinarie förste byråinspektörstjänst skulle medföra en ytterligare minskning av arvodesposten med ett belopp av 11,200 kronor. I enlighet med vad sålunda anförts borde ifrågavarande arvodespost bestämmas till $(57,500 - 6,500 - 11,200 =)$ 39,800 kronor.

Beträffande anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal har kontrollstyrelsen räknat med en utgiftsökning av dels 11,097 kronor, motsvarande nettolön till innehavaren av den tillfälliga byråchefsbefattningen å styrelsens andra byrå, dels 8,472 kronor, utgörande lön till den nye extra ordinarie förste byråinspektören. I överensstämmelse med beräkningar, som vid varuskattens införande verkstälts angående årskostnaden för avlöning åt extra och tillfällig personal för handhavande av nämnda skatt, har styrelsen vidare beräknat medelsbehovet för detta ändamål under nästa budgetår till 73,400 kronor. Under den tid som för-

flutit efter industrisockerskattens upphörande hade det visat sig, att indrivningen av utestående skattefordringar, vilka uppginge till omkring 390,000 kronor, vore förenad med betydande svårigheter och tidsutdräkt. Vidare hade kontrollstyrelsen att granska omkring 800 företag, som icke avgivit föreskriven anmälan rörande skattepliktig tillverkning. Ytterligare omkring 2,000 skattskyldiga hade helt eller delvis försummat sin deklarationsskyldighet. Även i avseende härå borde skattekontrollen enligt styrelsens mening fullföljas. Med hänsyn, bland annat, till vad sålunda anförts borde jämväl för budgetåret 1942/43 medel ställas till styrelsens förfogande för handläggning av ärenden rörande industrisockerskatt. Personalbehovet härför kunde tillgodoses genom anställande av dels en byråinspektör i lönegraden Ex 22 — i stället för den för närvarande mot arvode anställda förste byråinspektören — dels en eller två befattningshavare i biträdesgrad. Lönekostnaderna för denna personal beräknades till $(6,816 + 3,184 =)$ 10,000 kronor, vilket i förhållande till gällande stat innebure en minskning å icke-ordinarieposten med 5,000 kronor. Anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal skulle enligt styrelsens nu framlagda beräkningar behöva upptagas med $(182,500 + 11,097 + 8,472 - 5,000 =)$ i runt tal 197,000 kronor.

Anslagsposten till rörligt tillägg har beräknats till 51,000 kronor mot 51,500 kronor för innevarande budgetår.

I detta sammanhang må erinras, att tjänsteförteckningssakkunniga i fråga om kontrollstyrelsen föreslagit uppflyttning av dels två kanslibiträdestjänster, den ena från lönegraden Eo 7 och den andra från lönegraden A 7 till kontoristbefattningar i lönegraden A 9, dels en förste byråinspektörsbefattning från lönegraden A 24 till befattning såsom byrådirektör i lönegraden A 28.

Enär frågan om kontrollstyrelsens framtida organisation för närvarande är föremål för utredning, anser jag mig icke nu böra taga ställning till tjänsteförteckningssakkunnigas ifrågavarande förslag. *Departementis-
chefen.*

Såsom kontrollstyrelsen anfört har det ansetts nödvändigt att vidtaga en viss förstärkning av ledningen å styrelsens andra byrå med hänsyn till den utvidgade skattekontrollen. En provisorisk dubbling av därvarande byråchefstjänst har därför företagits enligt beslut av Kungl. Maj:t den 20 mars 1942. I likhet med kontrollstyrelsen anser jag nödvändigt att den sålunda åstadkomna personalförstärkningen bibehålles under nästa budgetår.

Däremot anser jag mig icke kunna biträda kontrollstyrelsens förslag om inrättande av en extra ordinarie förste byråinspektörstjänst i stället för den nuvarande arvodesbefattningen såsom sekreterare.

I huvudsaklig överensstämmelse med de principer för arvodesreglering, vilka angivits i statsverkspropositionen, torde en uppräknig böra företagas av arvoden utgående till viss hos kontrollstyrelsen anställd personal. Sålunda torde arvodet till ett biträde vid kontrollen å margarinnaccis och skatt å oljekakor m. m. böra beräknas efter ett årsbelopp av 7,600 kronor mot för närvarande 7,200 kronor. Arvodet till

envar av tre förste byråinspektörer, varav en vid kontrollen över läskedrycksbeskattningen samt två vid kontrollen över varuskatten, torde böra bestämmas till 10,300 kronor för år mot för närvarande 9,800 kronor, med rätt likväl för kontrollstyrelsen att fastställa lägre arvodesbelopp. Enär relationen mellan nu utgående arvode till innehavaren av förenämnda sekreterarbefattning och den lön ifrågavarande arvodestagare skulle åtnjuta, om han kvarblivit i sin innehavande tjänst som överkontrollör, icke bör alltför mycket rubbas, torde nämnda arvode böra höjas med 500 kronor till 11,700 kronor för år. Det nuvarande årsarvodet till juridiskt biträde, 2,400 kronor, torde böra bibehållas oförändrat.

Vikariatslönen till innehavaren av den tillfälliga befattningen för handläggande av vissa göromål, vilka eljest ankomma på byråchefen å andra byrån, torde för nästa budgetår böra bestridas från ordinarieposten i stället för, såsom nu är fallet, icke-ordinarieposten. I anledning härav torde anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän böra ökas med ifrågavarande avlöningskostnad, av kontrollstyrelsen uppskattad till 11,097 kronor. Mot kontrollstyrelsens beräkningar av ifrågavarande post har jag i övrigt ingen erinran. Efter avrundning torde anslagsposten därför böra bestämmas till 170,000 kronor.

Enär jag icke ansett mig kunna förorda, att den nuvarande arvodesbefattningen såsom sekreterare utbytes mot en extra ordinarie befattning, bör anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, ökas med 11,700 kronor i förhållande till vad kontrollstyrelsen föreslagit. För bestridande av det av mig föreslagna årsarvodet till biträde vid kontrollen å margarinnaccis och skatt å oljekakor m. m., 7,600 kronor, torde med hänsyn till den kortare tid, varunder tillsyn över margarintillverkningen under rådande förhållanden behöver utövas, 5,000 kronor böra förslå. Till övriga arvodesförhöjningar skulle erfordras ett sammanlagt belopp av 1,500 kronor utöver vad kontrollstyrelsen föreslagit. Ifrågavarande anslagspost synes med hänsyn till vad nu anförts böra bestämmas till 50,800 kronor.

Det belopp, 197,000 kronor, vartill kontrollstyrelsen beräknat anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, bör minskas med dels 8,472 kronor, utgörande lön i den av kontrollstyrelsen föreslagna befattningen såsom extra ordinarie förste byråinspektör, dels ock 11,097 kronor, utgörande den kostnad för vikariatslön som enligt vad jag förut anfört bör överflyttas till ordinarieposten. Med hänsyn härtill ävensom till sannolikt uppkommande besparingar genom vakanssättning och ledigheter synes förevarande anslagspost kunna begränsas till 171,000 kronor.

För rörligt tillägg synes böra beräknas 50,200 kronor.

Anslagets slutsumma skulle alltså utgöra $(170,000 + 50,800 + 171,000 + 50,200 =) 442,000$ kronor.

Kontrollstyrelsens omkostnadsanslag.

Kungl. Maj:t har den 28 juni 1941 fastställt följande omkostnadsstat för kontrollstyrelsen, att tillämpas tills vidare under budgetåret 1941/42.

Omkostnadsstat.**Utgifter:**

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	2,500
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	43,000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	36,000
4. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	4,500
	Summa kronor	86,000

Särskilda uppördsmedel:

Försålda trycksaker och makulatur m. m.	kronor	200
	Nettoutgift kronor	85,800.

Samtidigt har Kungl. Maj:t föreskrivit, att av anslagsposten till expenser må tagas i anspråk för bränsle, lyse och vatten förslagsvis 2,000 kronor och för övriga expenser högst 34,000 kronor.

I sin skrivelse den 30 augusti 1941 har kontrollstyrelsen med ledning av belastningen förordat en sänkning av posten till reseersättningar med 8,000 kronor, varemot delposten till övriga expenser med hänsyn till prisstegringen föreslagits höjd med 2,000 kronor. Återstående poster i omkostnadsstaten ha upptagits med oförändrade belopp. Anslagets slutsumma skulle med de föreslagna ändringarna av anslagsposterna till reseersättningar och övriga expenser utgöra 79,800 kronor.

Medelsbehovet under anslagsposten till *reseersättningar* synes även under förutsättning av ökat antal resor under nästa budgetår med ledning av nuvarande belastning kunna begränsas till 25,000 kronor. Till övriga expenser synes icke böra beräknas högre belopp än för innevarande budgetår. I övrigt torde posterna å omkostnadsstaten böra bibehållas oförändrade.

*Departements-
chefen.*

I enlighet med vad jag sålunda anfört bör omkostnadsanslaget upptagas till 67,800 kronor.

Anslaget till kontroll å tillverkningsavgifter.

Genom beslut den 24 maj 1940 har Kungl. Maj:t fastställt personalförteckning för kontrollstyrelsens lokala skattekontroll (statsliggaren sid. 358). Vidare har Kungl. Maj:t den 28 juni 1941 fastställt följande stat för anslaget till kontroll å tillverkningsavgifter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42.

Stat.

Utgifter.

Avlöningar:

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	kronor	367,000
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	66,200
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	9,300
		<hr/>
	kronor	442,500

Omkostnader:

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	500
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	92,000
3. Övriga utgifter: Nyanskaffning och underhåll av kontrollapparater och kontrolleffekter m. m., <i>högst</i>	»	10,000
		<hr/>
	kronor	102,500
		<hr/>
	Summa kronor	545,000

Särskilda uppbördsmedel:

Kontrollkostnadsbidrag m. m.	kronor	220,000
		<hr/>
	Nettoutgift kronor	325,000.

Kontrollstyrelsen har i sin skrivelse den 11 november 1941 hemställt, att från och med ingången av budgetåret 1942/43 måtte för den lokala kontrollen över varuskatten inrättas två befattningar såsom biträdande överkontrollör. Till stöd för inrättandet av dessa befattningar har kontrollstyrelsen åberopat, bland annat, att vunna erfarenheter visade att en skärpt skattekontroll, utövad genom granskning direkt hos det skattepliktiga företaget, vore i hög grad ägnad att tillgodose statens skatteintresse. De ökade kontrollkostnaderna uppvägdes av de ojämförligt större skatteintäkter, som vunnes genom en mera ingående tillsyn, varjämte skattebestämmelserna erhöles en i möjligaste mån lika tillämpning och verkan för alla skattskyldiga. I likhet med vad som gällde beträffande de biträdande överkontrollörerna vid läskedrycksbeskattningen borde arvodenas storlek bestämmas till 7,200 kronor för år med rätt för kontrollstyrelsen att i särskilda fall fastställa lägre arvode. Anställningsvillkoren borde även i övrigt regleras i anslutning till vad som gällde för de biträdande överkontrollörerna vid läskedrycksbeskattningen. Jämte arvodet borde sålunda utgå expensersättning efter 500 kronor för år.

För de sålunda föreslagna befattningarna borde enligt kontrollstyrelsens mening gälla samma kompetensfordringar, som enligt instruktionen för tjänstemännen vid kontrollen över tillverkningen och beskattningen av brännvin och maltdrycker vore föreskrivna för extra ordinarie biträdande överkontrollör.

I sin skrivelse den 17 april 1942 har kontrollstyrelsen under åberopande av en vid skrivelsen fogad promemoria föreslagit en arvodeshöjning för vissa befattningshavare vid styrelsens lokala skattekontroll. Av promemorians innehåll må följande anföras:

Vid kontrollstyrelsens lokala skattekontroll funnes bland andra följande med arvode avlönade befattningshavare, nämligen kontrollörer vid brännerier, tillsyningsmän vid brännerimagasin, kontrollombud vid skattepliktiga bryggerier samt tillsyningsmän vid skattefria bryggerier. De nuvarande arvodesbestämmelserna för ifrågavarande personal hade tillkommit genom beslut av 1941 års riksdag. Beslutet hade i första hand inneburit, att tidigare utgående procentuella dyrtidstillägg avvecklats och inräknats i arvodesbeloppen. I 1942 års statsverksproposition hade departementschefen under Utgifter å driftbudgeten, För flera huvudtitlar gemensamma frågor, med hänsyn till den fortsatta levnadskostnadsstegringen förordat en uppräknig av vissa arvoden, i allmänhet efter 5 procent med lämplig avrundning uppåt. En ökning av arvoden till ifrågavarande befattningshavare vid den lokala skattekontrollen med 5 procent finge emellertid anses otillräcklig i förhållande till stegringen i levnadskostnader. Under förutsättning av en arvodesförhöjning till dessa befattningshavare ungefär motsvarande storleken av nu utgående kristillägg borde de nya arvodesbeloppen fastställas på sätt framginge av följande sammanställning.

	Nuvarande arvode kronor	Arvodes- förhöjning kronor	Reglerat arvode kronor
Kontrollör med tjänstgöring vid ett bränneri	14: 00	1: 50	15: 50
Kontrollör med tjänstgöring vid flera brännerier	19: 00	2: 00	21: 00
Tillsyningsman vid brännerimagasin	14: 50	1: 50	16: 00
Kontrollombud vid skattepliktigt bryggeri och tillsyningsman vid skattefritt bryggeri	1: 25	0: 10	1: 35

Samtidigt borde det för tillsyningsman vid brännerimagasin fastställda minimiarvodet för månad — 40 kronor — höjas till 45 kronor.

Kostnaderna för den sålunda föreslagna arvodesregleringen borde, under förutsättning att brännvinstillverkningen bedreves i normal omfattning, kunna uppskattas till i runt tal 30,000 kronor för år.

Kontrollstyrelsen har icke ifrågasatt annan förändring i anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, än som betingas av inrättandet av förenämnda båda arvodesbefattningar som biträdande överkontrollörer, innebärande en ökning med belopp motsvarande kostnaden för arvode och expensersättning till nämnda befattningshavare, nämligen $[2 \times (7,200 + 500) =]$ 15,400 kronor. Styrelsen har därför beräknat utgifterna under anslagsposten för nästa budgetår till $(367,000 + 15,400 =)$ 382,400 kronor. Anledningen till att styrelsen icke företagit någon uppräknig av posten med hänsyn till den föreslagna förhöjningen av vissa dagarvoden har varit, att styrelsen räknat med en ganska betydande minskning i anslagsbelastningen till följd av den inskränkning i tillverkningen vid potatisbrännerierna som i nuvarande läge kunde förväntas för budgetåret 1942/43, och som skulle medföra en minskning i antalet tjänstgöringsdagar för brännerikontrollörerna.

Enligt vad kontrollstyrelsen anfört, utgår från anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal avlöning till, bland andra, två extra ordinarie biträdande överkontrollörsbefattningar vid kontrollen över tillverkningen och beskattningen av brännvin och malt-drycker, i personalförteckningen upptagna i lönegraden Eo 21. Kontrollstyrelsen anför härom bland annat följande:

Dessa befattningar hade icke blivit besatta utan endast under viss del av året uppehållits genom förordnande av tvenne tidigare såsom överkontrollörer vid sagda kontroll anställda personer, vilka därvid uppburit visst arvode. Kontrollstyrelsen funne tidpunkten nu vara inne att föranstalta om avveckling, räknat från och med budgetåret 1942/43, av nämnda tillfälliga anordning, på grund varav ifrågavarande anslagspost skulle komma att belastas med, i stället för nämnda arvoden, avlöningar till de båda i personalförteckningen upptagna extra ordinarie biträdande överkontrollörerna, vilket skulle medföra viss kostnadsökning. Skulle emellertid de båda arvodesbefattningarna såsom biträdande överkontrollör för kontroll över varubeskattningen anses böra inrättas, ämnade styrelsen överväga, huruvida det icke skulle vara tillfyllest att tillsvidare besätta allenast den ena av de båda nyssberörda extra ordinarie biträdande överkontrollörsbefattningarna, i vilket fall någon ökad belastning av anslagsposten i fråga icke skulle behöva inträda av nämnda anledning. För besättandet av den extra ordinarie biträdande överkontrollörsbefattning, som nu skulle disponeras, erfordrades emellertid på grund av bestämmelserna i kungörelsen den 3 januari 1941 (SFS nr 5) särskilt medgivande av Kungl. Maj:t.

Styrelsen har vidare anfört, att förevarande anslagspost genom besättande av sistnämnda befattning komme att belastas med 6,210 kronor i lönekostnad jämte 500 kronor i expensersättning. Häremot svarade emellertid en besparing av $(8,628 + 700 =) 9,328$ kronor, utgörande beräknad kostnad för arvoden och expensersättningar till de båda förutvarande överkontrollörer, vilka förordnats att under viss del av året bestrida de extra ordinarie biträdande överkontrollörsbefattningarna. I verkligheten innebure sålunda anordningen en utgiftsminskning med $(9,328 - 6,710 =) 2,618$ kronor. För löneklassuppflyttningar har styrelsen räknat med ett ökat medelsbehov av 960 kronor. För avlöningar till övrig icke-ordinarie personal borde enligt styrelsens mening följaktligen anvisas $(66,200 - 2,618 + 960 =)$ avrundat 64,500 kronor.

Anslagsposten till rörligt tillägg borde upptagas till 9,100 kronor.

Enligt kontrollstyrelsens nu framlagda beräkningar skulle de sammanlagda utgifterna för avlöningar i fråga om kontrollen å tillverkningsavgifter under nästa budgetår uppgå till 456,000 kronor.

Den i staten för ifrågavarande anslag under rubriken omkostnader uppförda anslagsposten till reseersättningar, vilken under budgetåren 1940/41 och 1941/42 upptagits till 92,000 kronor, hade enligt vad kontrollstyrelsen anfört under budgetåret 1940/41 belastats med endast 52,000 kronor. Anledningen härtill vore att befattningshavarna varit inkallade i militärtjänst i sådan utsträckning att tjänsteresorna i flertalet överkontrollörsdistrikt icke kunnat äga rum i avsedd utsträckning. På grund härav och då överkontrollörernas

och de biträdande överkontrollörernas tjänsteresor kunde beräknas öka i omfattning, sedan dessa befattningshavare nu även hade att öva tillsyn å varuskatten, hade kontrollstyrelsen ansett ifrågavarande anslagspost för budgetåret 1942/43 böra upptagas med oförändrat belopp. Även övriga under omkostnader uppförda poster borde enligt kontrollstyrelsens mening bibehållas oförändrade och de sammanlagda omkostnaderna alltså beräknas till 102,500 kronor.

Den under särskilda uppbördsmedel uppförda posten kontrollkostnadsbidrag m. m. har kontrollstyrelsen för nästa budgetår beräknat till samma belopp som i staten för innevarande budgetår, 220,000 kronor.

Med utgångspunkt från sina sålunda framlagda förslag beräknar kontrollstyrelsen medelsbehovet å anslaget till kontroll å tillverkningsavgifter för nästa budgetår till 338,500 kronor.

Nu utgående maximiarvoden till biträdande överkontrollörer vid den lokala kontrollen över läskedrycksbeskattningen — 7,200 kronor för år — torde böra höjas till 7,600 kronor. *Departements-
chefen.*

Med hänsyn till angelägenheten av att åstadkomma en effektivare och samtidigt mera rättvis skattekontroll finner jag mig böra förordda kontrollstyrelsens förslag om inrättande av två befattningar såsom biträdande överkontrollör vid kontrollen över varuskatten.

Jämväl för de föreslagna nya befattningarna såsom biträdande överkontrollör vid kontrollen över varuskatten torde förutom expensersättning om 500 kronor böra utgå årsarvoden med 7,600 kronor, kontrollstyrelsen dock obetaget att i särskilda fall fastställa lägre arvodesbelopp.

Förslaget om arvodeshöjning till vissa befattningshavare vid styrelsens lokala skattekontroll anser jag mig i så måtto kunna biträda, att jag förordar en höjning av dagarvodena för kontrollör med tjänstgöring vid ett bränneri från 14 kronor till 14 kronor 75 öre, för kontrollör med tjänstgöring vid flera brännerier från 19 kronor till 20 kronor, för tillsyningsman vid brännerimagasin från 14 kronor 50 öre till 15 kronor 25 öre samt för kontrollombud vid skattepliktigt bryggeri och tillsyningsman vid skattefritt bryggeri från 1 krona 25 öre till 1 krona 30 öre. Det för tillsyningsman vid brännerimagasin fastställda minimiarvodet för månad bör höjas från 40 kronor till 42 kronor. Någon ytterligare höjning kan jag med hänsyn till i årets statsverksproposition i liknande fall följda principer icke tillstyrka.

Beräkningarna av utgifter och inkomster under förevarande anslag måste med hänsyn till vad jag inledningsvis anfört om svårigheten att förutse omfattningen av kontrollstyrelsens verksamhet under nästa budgetår bli helt approximativa, så mycket mer som det icke torde vara möjligt att nu avgöra i vilken utsträckning verksamheten vid potatisbrännerierna kommer att kunna fortgå under nästa budgetår. Med ledning av förnyade beräkningar angående förevarande anslag, vilka under hand inforrats från kontrollstyrelsen och som upprättats under förutsättning av väsentliga inskränkningar i sistnämnda verksamhet under budgetåret 1942/43, beräknar jag anslagsposterna sålunda.

Vad först beträffar posten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, torde medelsbehovet bära uppskattas till 260,000 kronor.

Anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal bör i överensstämmelse med kontrollstyrelsens beräkningar upptagas till 64,500 kronor.

För rörligt tillägg torde bära beräknas 8,000 kronor.

Den i förevarande anslag ingående posten till reseersättningar torde kunna begränsas till 77,000 kronor.

Uppbördsposten kontrollkostnadsbidrag m. m. torde bära ned sättas till 170,000 kronor.

Mot kontrollstyrelsens beräkning av övriga poster under förevarande anslag har jag intet att erinra.

Anslagets slutsumma skulle alltså utgöra 250,000 kronor.

Anslaget till granskning av systembolagens ekonomiska förvaltning.

I gällande riksstat är för ifrågavarande ändamål uppfört ett förslagsanslag av 78,000 kronor.

Kungl. Maj:t har den 23 maj 1941 fastställt stat för anslaget, att tillämpas tills vidare under budgetåret 1941/42 (statsliggaren sid. 359). Staten upptager tvenne poster, varav en å 53,000 kronor till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, samt en å 25,000 kronor till reseersättningar.

Kungl. Maj:t har, med tillämpning tills vidare under budgetåret 1941/42, förordnat bland annat, att kontrollstyrelsen må antaga högst sex revisorer för granskning av systembolagens ekonomiska förvaltning ävensom bestämma stationeringsort och tjänstgöringsområde för envar av revisorerna, samt att revisorerna skola åtnjuta arvoden, beräknade efter 9,800 kronor för år, med rätt för kontrollstyrelsen att i särskilda fall fastställa lägre arvodesbelopp.

Kontrollstyrelsen har ansett ifrågavarande anslag bära upptagas till samma belopp som för innevarande budgetår.

I överensstämmelse med vad jag föreslagit beträffande arvodena till vissa andra befattningshavare hos kontrollstyrelsen torde jämväl systembolagsrevisorernas årsarvoden bära höjas. Nämda arvoden bära bestämmas till 10,300 kronor, med rätt för kontrollstyrelsen att i särskilda fall fastställa lägre belopp.

I enlighet härmed torde anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, bära höjas till 55,500 kronor.

För reseersättningar torde bära beräknas 23,000 kronor.

Anslagets slutsumma kommer under sådana förhållanden att utgöra 78,500 kronor.

Hemställan.

Under åberopande av vad i det föregående anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande avlöningsstat för kontrollstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 170,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	» 50,800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 171,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 50,200

Summa kronor 442,000;

dels till *Kontrollstyrelsen*: *Avlöningar* å driftbudgeten under sjunde huvudtiteln för budgetåret 1942/43 anvisa ett *förslagsanslag* av

kronor 442,000;

dels ock till *Kontrollstyrelsen*: *Omkostnader* å driftbudgeten under sjunde huvudtiteln för budgetåret 1942/43 anvisa ett *förslagsanslag* av

kronor 67,800.

Vidare hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna det av mig förordade förslaget till omreglering av vissa ersättningar vid kontrollen över tillverkningen och beskattningen av brännvin och maltdrycker;

dels till *Kontrollstyrelsen*: *Kontroll å tillverkningsavgifter* å driftbudgeten under sjunde huvudtiteln för budgetåret 1942/43 anvisa ett *förslagsanslag* av

kronor 250,000;

dels ock till *Kontrollstyrelsen*: *Granskning av systembolagens ekonomiska förvaltning* å driftbudgeten under sjunde huvudtiteln för budgetåret 1942/43 anvisa ett *förslagsanslag* av

kronor 78,500.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Sune Wisén.